

የሰው ልጅ ከእንስሳት ሲያንስ

በሀብተጊዮርጊስ ለገሰ /ኦስሎ ኖርዌይ/

በልጅነት ትዝታ ልጅምረው፣ተመልሶ የማይገኘው ይህ ጊዜ የምንሰራው ነገር ሁሉ ትክክል የሚመስለን ወቅት ነበር፤ ፣ ግልጽ የሆነ ዓላማ ለሌለው በሰፈር ተከፋፍለን በሰንሰለት፣ በብረት በክስ፣ ጭካኔ በተሞላበት ሁኔታ በታዋቂ የድብድብ መሪዎቻችን አማካይነት ስንቧቀስ ወለን ስንገባ ጀብደኝነት ይሰማናል፤ ከትልልቆቹ ተደባዳቢዎች አይበገሬው የወሀ ስንቁ ሰፈር ተፈራ ትዝ ይለኛል፤ ፣ ለብዙዎቻችን ያ በልጅነት በጭካኔ እርስ በርስ ስናደርገው የነበረው ድብድብ ለዛሬው ፍቅራችን መሰረት ሁኗል፤ ፣ ነገር ግን በዚህ የጭካኔ ድርጊታቸው የቀጠሉ እንዳሉም መዘንጋት የለብንም፤ ፣ ከነዚህም ወስጥ የሀገር መሪነት ደረጃ ለይ የደረሱ ጨካኞችም በአለማችን ተከስተዋል፤ ፣ እነዚህ መሪዎች በልጅነታው የተጠናዎታቸው ጥላቻና የበታቸኝነት ስሜት የወለደው ጭካኔ የዛሬው ሰይጣናዊ ድርጊታቸው ነጸብራቅ ሁኗል፤ ፣ እነዚህ መሪዎች ለበቀልና ለተንኮል ስል የሆነ አእምሯቸውን በመጠቀምና የተወሰነ የህብረተሰብ ክፍልን በማሳመን በጠላትነት የሚፈርጁቸውን ሌሎች የህብረተሰብ ክፍልና ግለሰቦችን ለሞትና ለጉዳት ዳርገዋል፤ ፣

ጋብርኤል ማርሴል (Gabriel Marcel) የተባሉት ምሁር ልባቸው በጥላቻና በጭካኔ የተሞላ መሪዎች ወይም ግለሰቦች የተወሰነ የህብረተሰብ ክፍልን ለማጥፋት ወይም ለመጉዳት ሲፈልጉ የዚህን የህብረተሰብ ክፍል የሰው ልጅነት በመሸፈን ከሰው ልጅነታቸው የሚያሳንሳቸው (Dehumanization) ሀሳባዊ የሆነ ስም በመስጠት(The spirit of Abstract idea) ይህንንም የሰው ልጅነታቸውን የሚያስረሳ ሀሳባዊ ስም በተከታዮቻቸውና በተወሰነ የህብረተሰብ ክፍል አእምሮ ወስጥ እንዲሰርጹ በማድረግ ዓላማቸውን ያሳካሉ ይሉናል፤ ፣

ከቀደምት የዓለም ታሪክ እንደምንረዳው የባሪያ አሳዳሪዎች የሰውን ልጅ እንደፈለጉት የሚያዙት የእራሳቸው ሀብት ለማድረግ ሲሉ የሰው ልጅ መሆናቸውን በመካድ ባሪያ የሚባል ስም በመስጠት እንደ ዕቃ ሲጠቀሙባቸው መቆየታቸው ይታወሳል፤ ፣ የጀርመኑ ሂትለር በተጠናወተው የበታችነት ስሜት ለበቀል በመነሳሳት የእስራኤላውያንን የሰው ልጅነት አይጥ (Rats) በሚል በመጥፎ መንፈስ በተሸፈነ ስም አብዛኛውን የጀርመንን ህዝብ በማሳሳት 6 ሚሊዮን እስራኤላውያን ለህልፈት ሕይወተ አብቅቷቸዋል፤ ፣አሜሪካኖች ጃፕስ (Japs) የሚባል ስም ለጃፓኖች በመስጠትና በጠላትነት በመፈረጅ ንጹህ የጃፓን ህዝብ ሁለት ጊዜ በአውቶሚክ ቦንብ እንዲቃጠል ከማድረግ ባሻገር አካለ ኅደሎ የመፍጠር አባዜው እስከአሁኑ ትውልድ ድረስ ቀጥሏል፤ ፣

በሩዋኑም ቱትሲዎችን በረሮ (Cockroach) በማለት የተፈጸመው እልቂትና ባይሳካለትም ጋደፊ ተቃዋሚዎችን ለማጥፋት እነዚህን አይጦች ጨርሷቸው ብሎ ያቀረበው የህዝብ ጥሪ የመሪዎች የጭካኔና የጥላቻ ድርጊት ምሳሌዎች ናቸው፤፤

በአገራችንም ጠ/ሚኒስትር መለስና ተከታዮቻቸው የአማራን የሰው ልጅነት በመካድና ነፍጠኛ የሚል በመጥፎ ድርጊት የተሸፈነ መንፈሳዊ ስም በመስጠት ድርጅታቸው ከተጠነሰሰበት ጊዜ ጀምሮ እስካሁን ድረስ ይህንን ዘር የማጥፋትና የመጉዳት (ስነ ልቦናዊና አካላዊ) ሴራ በስልት ቀጥለውበታል። የጉራፈርዳ አማሮች መፈናቀል የዚህ ሴራ አንዱ አካል ነው። የወደፊቱን ተስፋ ሰንቆ፣ የሚጓዘውና በፍቅር የተሳሰረው ቤተሰብ፣ ስለዚህ ግለሰብ ክፋት ምኑንም የማያወቁት ህጻናትና ንጹሀን ዜጎች የዚህ ኢሰብአዊ ድርጊት ሰለባ ሲሆኑ አብዛኞቻችን በዝምታ እያየነው ነው። ፤ይህ ድርጊታችን ደግሞ ከእንሰሳ የሚያሳንሰን ይሆናል።

ሆፍማን(Frank L.Hoffman) የአእምሮ ህክምና መጽሔት(Journal of Psychiatry 1964.3) በዝንጀሮ ላይ ያቀረበውን የቤተሙከራ ሪፖርት መሰረት በማድረግ የሚከተለውን ትንታኔ ሰጥተዋል።

በዚህ ብዙ ዝንጀሮዎች በተሳተፉበት ቤተሙከራ በባለቀለም መብራቶች ጠቋሚነት መሰረት በቀኝ ወይም በግራ በኩል ያሉትን ገመዶች ሲስቡ ዝንጀሮዎቹ ምግብ እንደሚያገኙ በቅደም ተከተል እንዲለማመዱ ተደረገ። ፤ይህንን ልምምድ ካደረጉ በኋላ ዋናው የቤተሙከራ ስራ ተጀመረ። ፤ከዋናው ቤተሙከራ መጀመር ጋር ምግብ ለማግኘት ትክክለኛውን ገመድ በሚስቡት ዝንጀሮዎች ትይዩ በመስታዎት ወስጥ ሌላ ዝንጀሮ እንዲቆም ተደረገ። የተራብደው ምግብ ፈላጊው ዝንጀሮ ምግብ ለማግኘት ባለቀለም መብራት በሚበራበት በኩል ያለውን ገመድ ሲስብ ሌላኛው ገመድ ፊትለፊት መስታዎት ወስጥ ያለውን ዝንጀሮ የኤለክትሪክ ንዝረት ስለሚያስከትልበት ያሰቃየዋል። ይህንን ስቃይ ምግብ ፈላጊው ዝንጀሮ በግልጽ እንዲያየው ተደረገ። የዚህ የቤተሙከራ ወጤት ያሳየው አብዛኛዎቹ ዝንጀሮዎች ረሀባቸውን የሚያስታግስ ምግብ ላለመብላት እምቢተኝነታቸውን አሳይተዋል። የተራቡና የምግብ ፍላጎታቸው ከፍተኛ ቢሆንም አብዛኛዎቹ ገመዱን ለመሳብ አልተባበሩም። በዚህ የምርምር ሙከራ 13% ንደኛቸው በኤለክትሪክ ንዝረት እየተሰቃየ ገመዱን እየጎተቱ ምግብ የበሉ ቢሆንም 87% ግን የንደኛቸውን ስቃይ ከማየት በረሀብ መቆየትን መርጠዋል። በተለይ አንዱ ዝንጀሮ ካለምግብ 12 ቀናት ቆይቷል። በዚህ ሙከራ እንሰሳት ሌሎችን ከስቃይ ለማዳን ራሳቸውን መስዋዕት ለማድረግ ፍቃደኛ እንደሆኑ አሳይተዋል። ይህ ሙከራ ቅርበት ያላቸው የሚተዋወቁ ዝንጀሮዎችንና የማይደተዋወቁትንም ጭምር ያካተተ ቢሆንም ወጤቱ ግን ተመሳሳይ ነበር።

ከሰዎች ነባራዊ ሁኔታና ሞራላዊ ግዴታ አንጻር ስናየው አንድም ቀን ቤተክርስቲያን ሂደው የማያወቁት፣ ስለ አስርቱ ትዕዛዛት ሰምተው የማያወቁ፣ የግብረገብነት ትምህርት አንድም ቀን ት/ቤት ገብተው ያልተማሩ ዝንጀሮዎች ለመጥፎ ድርጊት ከመተባበር ይልቅ የሚደርስባቸውን ስቃይ በድፍረት በመቋቋም የጥሩ ስራ ተምሳሌት ሁነዋል።

የአብረሃም ጌታ ርሁሩሁ አምላካችን አብርሃምን ፈርህ እግዚአብሔር ያደረገህ ነህ። ከልጅህ በላይ እግዚአብሔርን እንደምትወድ ስለአወቅሁኝ ከልጅህ ላይ እጅህን አንሳ እንዳትነካው አለው። የአቶ ሸፈራው ሸጉጤ ጌታ ግን የርሁሩሁ አምላካችን ተቃራኒ በመሆናቸው ታማኝ

አገልጋዩ መሆንን ስለተረዳሁ ከጉራፈርዳ አማሮች ላይ እጅህን አንሳ እንዲሉ አንጠብቅም፡፡

እግዚአብሔር አብርሃምን ለፈተና የሚያቀርብበት ጊዜ ደረሰ ይላል መጽሐፍ ቅዱስ።አብርሃምንም ጠራውና በጣም የምታፈቅረውን አንድ ልጅህ የሆነውን ይስሐቅን ይዘህ ሞርያህ(Moriah)ወደሚባለው ምድር ሂድ።እዚያም ስትደርስ የማሳይህ አንዱ ተራራ ላይ መሰዋዕት ታደርገዋል።አብርሃምም በጥዋት ተነሳ።ለእሳት የሚሆነውን እንጨትና አህያውንም ለጉዞ አዘጋጅቶ ልጁንና ሌሎች ሁለት ሰዎችን በማስከተል እግዚአብሔር ወደ ነገረው ቦታ አመራ፡፡

ከሶስት ቀን ጉዞ በኋላ በሩቅ ቦታውን ሲመለከት አብረው ይጓዙ የነበሩትን አምልኮ አድርሰን እስክንመለስ እናንተ እዚህ ቆዩ በማለት ልጁን እንጨቱን በማሸከም እሱ ቢላዋና እሳቱን በመያዝ ወደ ቦታው አመራ።ይስሐቅም አባቴ እንጨትና እሳት ይዘናል ነገር ግን መሰዋዕት የሚሆነው እንስሳ ዩት አለ? አለው።አብርሃምም መሰዋዕት የሚሆነውን እንስሳ እግዚአብሔር ራሱ ይሰጠናል ብሎ መልስ ሰጠ። አብርሃምም እቦታው እንደደረሰ ለመሰዋዕት የሚሆነውን ቦታ በማዘጋጀት ልጁንም እግሩንና እጁን በማሰር የመሰዋዕት ቦታ ላይ አጋደመው።ልጁንም መሰዋዕት ለማድረግ ቢላዋውን አወጣ።

አቶ ሸፈራው ሸጉጤ የአማራው የጉራፈርዳ ነዋሪዎች መወደቂያ አጥተው ከነልጅቻቸው ጎዳና ላይ እንዲጣሉ በመወሰን ለጌታቸው ታማኝነታቸውን እያረጋገጡ ነው። አዛዥም ጨካኝ ታዛዥም ጨካኝ በመሆናቸው የተፈናቃዮቹ በአጠቃላይ የኢትዮጵያውያን ፍዳና መከራ አላቆመም።

ስለዚህ እንደ ይስሐቅ በየዋህነት ወደ መሰዋዕት ቦታ እየተጓዘን ያለነውም እንንቃ፣ጌታችን አይምሬ ነውና። ፣ ትርፍራፊ ለመልቀም ስንል የወንድሞቻችን ስቃይ አልታይ ያለንም ዝንጀሮዎቹን ባንበልጥም የእነሱን ያህል እንኳን ለመሆን ወደ ህሊናችን እንመለስ።

ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኖራለች!!!

habtegiorgis1@gmail.com

ሚያዝያ 20/2012